

Pan Przemysław Kazimirski
Dyrektor Zespołu
Krajowy Mechanizm Prewencji
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na pismo nr KMP.572.1.2021.PK z dnia 26 listopada 2021 r. przesyłające pytania związane z wydarzeniami w obiekcie w Wędrzynie będącym się w zasięgu obsługi administracyjnej Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim, poniżej przesyłam odpowiedzi na zawarte w piśmie pytania

1. Czy z wiedzy posiadanej przez funkcjonariuszy pracujących w Ośrodku na temat atmosfery panującej wśród cudzoziemców, wynikało zagrożenie wystąpienia buntu?

Do dnia 26 listopada br. cudzoziemcy wyrażali swoje niezadowolenie w związku z pobytem w strzeżonym ośrodku jedynie w formie ustnej skargi kierowanej do funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w obiekcie w Wędrzynie. Nie odnotowano bezpośrednich agresywnych zachowań ze strony cudzoziemców wobec funkcjonariuszy oraz brak było oznak wskazujących na możliwość powstania buntu.

2. Czy przed buntem pojawiły się jakieś symptomy mogące świadczyć o jego przygotowywaniu?

Nie zauważono żadnych symptomów.

3. Czy w placówce przebywają cudzoziemcy zakażeni koronawirusem? Jeśli tak to gdzie są izolowani?

Blok mieszkalny o numerze 207B został przewidziany jako blok-izolatka dla osób zarażonych koronawirusem. Z uwagi na liczbę osób zatrzymywanych, oraz fakt, że Strzeżonym Ośrodkiem dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim wraz z pomieszczeniami mieszkalnymi w Wędrzynie jest jedynym ośrodkiem strzeżonym o profilu męskim, izolatkę przekształcono na blok dla cudzoziemców przyjmowanych, którzy nie odbyli obowiązkowej 10-dniowej kwarantanny. W chwili obecnej cudzoziemcy z pozytywnym wynikiem przebywają w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych w Krośnie Odrzańskim. Natomiast z uwagi na cudzoziemca, u którego stwierdzony pozytywny wynik na COVID-19 cudzoziemcy z bloku 206 B objęci są kwarantanną.

4. Czy po wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur liczba funkcjonariuszy pełniących służbę w Ośrodku została zwiększona? Jeśli tak to proszę o wskazanie o ile.

Od dnia wizytacji przedstawicieli KMPT liczba funkcjonariuszy pełniących służbę w Ośrodku została zwiększona o 54 funkcjonariuszy oddelegowanych z innych oddziałów SG.

5. Czy w okresie poprzedzającym bunt, z Ośrodka usunięto cudzoziemców w związku z przymusowym wykonaniem decyzji o ich zobowiązaniu do powrotu? Jeśli tak to proszę o wskazanie liczby cudzoziemców oraz krajów, do których mieli zostać odesłani.

W okresie 2-tygodni poprzedzających wydarzenia z obiektu w Wędrzynie, w związku z realizacją decyzji powrotowej o zobowiązaniu do powrotu do kraju pochodzenia powróciło czternastu cudzoziemców: 8 ob. Gruzji, 2 ob. Azerbejdżanu, 2 ob. Iraku, 1 ob. Turcji, 1 ob. Indii.

6. Czy takie deportacje cudzoziemców przebywających obecnie w Ośrodku są planowane w najbliższym czasie? Jeśli tak to proszę o wskazanie ich liczby oraz krajów, do których zostaną odesłani.

Na dzień 30 listopada br. zaplanowano operację powrotową 60 obywateli Iraku. Jednakże z przyczyn niezależnych od Straży Granicznej lot został odwołany. Kolejny lot planowany jest na dzień 2 lub 3 grudnia.

7. Czy w związku z buntem planowana jest relokacja części cudzoziemców do innych placówek SG? Jeśli tak, to proszę o wskazanie tych placówek oraz liczby cudzoziemców, którzy zostaną do nich przetransportowani.

Brak jest możliwości relokacji z uwagi na fakt, że Strzeżony Ośrodek w Krośnie Odrzańskim wraz z obiektem w Wędrzynie są aktualnie jedynymi ośrodkami o profilu męskim. Wobec 9 najbardziej agresywnych cudzoziemców złożono do sądu wnioski o umieszczenie w Areszcie dla Cudzoziemców w Przemyślu.

8. Czy przed wczorajszym wydarzeniem, z cudzoziemcami rozmawiali przedstawiciele zewnętrznych instytucji kontrolnych? Jeśli tak to proszę o wskazanie jakie to były instytucje.

W dniu 25 listopada br. z cudzoziemcami przebywającymi w obiekcie w Wędrzynie rozmawiali przedstawiciele Najwyższej Izby Kontroli.

9. Czy przebieg wczorajszych zajść wskazuje na jego wcześniejsze przygotowanie czy też decyzja o buncie miała charakter spontaniczny?

Przebieg zajść wskazuje, że zdarzenie miało przebieg spontaniczny. Po wystąpieniu pierwszych incydentów administracja strzeżonego ośrodka podjęła rozmowy i negocjacje z cudzoziemcami, które jednak nie przyniosły rezultatu, cudzoziemcy zaczęli zachowywać się i reagować coraz agresywniej.

10. Ilu cudzoziemców brało czynny udział w wydarzeniu? Proszę o wskazanie ich narodowości.

Bunt rozpoczął się od Bloku 206B następnie przeniósł na kolejne bloki. W tym dniu w pomieszczeniach w Wędrzynie przebywało 604 cudzoziemców natomiast w agresywne działania bezpośrednio zaangażowanych było około 500 cudzoziemców. Największą grupę stanowili obywatele Iraku i Afganistanu następnie obywatele Rosji narodowości czeczeńskiej oraz Palestyny.

11. Czy w czasie buntu oraz jego tłumienia, ktoś z cudzoziemców oraz z funkcjonariuszy Straży Granicznej odniósł obrażenia? Będę wdzięczny za podanie liczby takich osób oraz wskazanie na czym polegały te obrażenia.

Po zakończonej interwencji cudzoziemcy nie zgłosili żadnych obrażeń. Natomiast obrażenia odniosło dwóch funkcjonariuszy - jeden został uderzony w głowę, drugi taboretami w rękę – urazy nie wymagały hospitalizacji.

12. Czy w czasie buntu były podejmowane próby mediacji z cudzoziemcami?

Na początku, gdy cudzoziemcy wyszli przed budynek, administracja obiektu w Wędrzynie rozpoczęła rozmowy z przedstawicielami wszystkich bloków. Rozmowy te nie przyniosły rezultatu. Następnie już po eskalacji buntu przy udziale policyjnych negocjatorów ponownie podjęto negocjacje, które zakończyły bunt cudzoziemców.

13. Jakich środków przymusu bezpośredniego użyto do stłumienia buntu?

Użyto gazu łzawiącego, siły fizycznej oraz pałek służbowych.

14. Czy w stłumieniu buntu, poza Strażą Graniczną brały także udział inne służby? Jeśli tak proszę o wskazanie jakie.

Wsparcie Straży Granicznej zostało udzielone przez jednostki prewencji Policji, Żandarmerii Wojskowej, funkcjonariuszy ABW oraz żołnierzy Jednostki Wojskowej Komandosów Lubliniec. Bezpośrednie interwencje na terenie obiektu w Wędrzynie były realizowane wyłącznie przez funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz jednostkę prewencji Policji. Żandarmeria Wojskowa oraz żołnierze Jednostki Wojskowej Komandosów Lubliniec dokonali zabezpieczenia terenu zewnętrznego obiektu.

15. Proszę o krótki opis zniszczeń jakie wystąpiły w czasie wczorajszego wydarzenia w placówce. Proszę także o wskazanie, czy mają one wpływ na możliwości dalszego zakwaterowania cudzoziemców w placówce.

Stwierdzono:

- wybicie 6 okien;
- wyłamanie krat okiennych;
- wyłamanie kraty wejściowej w bloku;
- wyłamanie drzwi wejściowych w jednym z bloków
- uszkodzenie lusterek w łazienkach;
- wyrwanie grzejnika w łazience;
- zniszczenie oraz częściowe spalanie zasłon prysznicowych;
- uszkodzenie ogrodzenia wraz z furtką pomiędzy blokami 205a a 205b;
- zniszczenie ogrodzenia pomiędzy blokami 206a a 206b;
- zniszczenie 9 kamer w bliku 206 A i B;
- uszkodzenie włączników światła;
- zniszczenie świetlówek
- zniszczenie kilkudziesięciu sztuk sprzętu kwaterunkowego- 50 łóżek, 25 taboretów, 15 kocy, 25 prześcieradeł, 15 poduszek
- uszkodzenie gaśnic ppoż.

Powstałe uszkodzenia nie wpłynęły bezpośrednio na zdolności kwaterunkowe w obiekcie w Wędrzynie. Naprawy sprzętu zostały dokonane niezwłocznie po zidentyfikowaniu uszkodzeń.

16. Jakie działania są obecnie podejmowane lub planowane, by zapobiec w przyszłości tego typu wydarzeniom we wszystkich Ośrodkach dla cudzoziemców?

Funkcjonariusze pełniący służbę w strzeżonych ośrodkach są uczulani na zwracanie szczególnej uwagi na zachowanie cudzoziemców mogące wskazywać na próby lub też bezpośrednio podejmowanie działań ukierunkowanych na naruszanie zasad pobytu w strzeżonym ośrodku. Cudzoziemcy naruszający regulamin będą niezwłocznie oddzielani od pozostałych osób w celu niedopuszczenia do powstania zorganizowanych grup cudzoziemców mogących zainicjować powstanie kolejnych buntów. Ponadto w zakresie struktur etatowych planowane jest ich dostosowanie do bieżących potrzeb poprzez utworzenie dodatkowych stanowisk adekwatnie do zwiększonego obciążenia pracą/służbą.

Z poważaniem,

DYREKTOR
ZARZĄDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW
KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY GRANICZNEJ

mjr SG Paweł HOŁOWENKO
/podpisano elektronicznie /

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1140417.2512221.1571486
Nazwa dokumentu	KMP-RPO odpowiedź na pytania Wędrzyn.pdf
Tytuł dokumentu	KMP-RPO odpowiedź na pytania Wędrzyn
Sygnatura dokumentu	KG-CU-II.072.16.2021
Data dokumentu	2021-12-01
Skrót dokumentu	D2457E48D54A22217040EB233757B6F111DECD71
Wersja dokumentu	1.18
Data podpisu	2021-12-01 15:58:28
Podpisane przez	Paweł HOŁOWEŃKO dyrektor
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.104.37.37.25435

Data wydruku: 2021-12-02

Autor wydruku: Lasek Anna (sekretarz)